

TEVGER'i
destekle ve
güçlendir!

Pêşeng
bo şoreş

29 Haziran 1988
Sayı: 67

ORGANA KOMÎTA MERKEZÎ YA PARTIYA PÊŞENG A KARKERÎ KURDISTAN

Halkımızın mücadele yolunda tarihsel bir adım Kürdistan Kurtuluş Hareketi (TEVGER) Kuruldu

Hedef: Bağımsız ve demokratik Kürdistan

22 Haziran 1988 günü, Belçika'nın başkenti Bütüksel'de yapılan bir basın toplantısında, 8 parti ve örgütün bir araya gelerek Tevgera Rızgariya Kurdistan (Kürdistan Kurtuluş Hareketi) (TEVGER) kurdukları açıklandı.

Büyük bir ilgi gören basın toplantısına TEVGER'in basın sözcüleri olarak, PPKK Genel Sekreteri Serhad Dicle, KDP-UÖ (Kürdistan Demokrat Partisi-Ulusal Örgütü) sorumlularından Hemreş Reşo ve YSK (Yekitiya Sosyalist a Kurdistan) sorumlusu Selim Keya katıldılar.

Basın açıklamasında, biraraya gelen 8 parti ve örgütün, TEVGER'in programı ve tüzüğü üzerinde görüş birliğine vardıkları ve kuruluş çalışmalarını başlattıkları da vurgulanarak şöyle dendi;

"Halkımız ulusal boyunduruğu kırmaya karardır. Biz de, her onurlu halk gibi özgür yaşamak istiyoruz. Yeraltı ve yerüstü kaynakları bakımından dünyanın sayılı zengin ülkelerinden biri olan Kürdistan'da geriliği ve yoksulluğu ortadan kaldırmak, çağımıza yaraşır gelişkin, ileri bir toplum kurmak istiyoruz. Ulusal ekonomi ve kültürü geliştirmek, köylümüze toprak, işçimize iş, çocuklarımıza anadilde eğitim vermek istiyoruz. Kürt ulusunu dünya uluslar ailesinin eşit haklara sahip, özgür bir üyesi haline getirmek istiyoruz. Başka halklarla barış içinde yanyana ve dostça yaşamak istiyoruz."

TEVGER'in en önemli yanlarından biri de onun yalnız siyasal parti ve örgütlerin oluşumundan değil, to-

plumsal örgütleri, tek tek yurtsever insanlar da içine almayı hedeflemesidir. Bu nedenle henüz TEVGER'e katılmamış parti ve örgütlerin yanısıra, toplumsal örgütlere, devrimci ve yurtsever insanlara da çağrı yapılarak, TEVGER çatısı altında mücadelemizi birleştirelim dendi.

Bağımsız ve demokratik Kürdistanı önüne hedef olarak koyan TEVGER şu parti ve örgütlerden oluşuyor

Ala Rızgari, KUK-SE (Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları-Sosyalist Eğitim), PARHÊZ (Kürdistan Yurtsever Güç Partisi), PDK-RN (Kürdistan Demokrat Partisi-Ulusal Örgütü), PPKK (Kürdistan Öncü İşçi Partisi), PSKT (Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi), ŞK (Kürdistan Devrimcileri) ve YSK (Yekitiya Sosyalist a Kurdistan)

TEVGER'in kamuoyuna açıklaması: Kürdistan'ın kurtuluşu için güçlerimizi birleştirelim!

Biz, Türkiye'nin egemenliğindeki Kürdistan parçasından seviz devrimci ve yurtsever örgüt, biraraya gelerek Kurdistan Kurtuluş Hareketi'ni (Tevgera Rızgariya Kurdistan, kısa adıyla TEVGER) oluşturduk. Amacımız, ülkemizde yüzyıllardır süren yabancı işgaline, ulusumuzun üzerindeki yabancı boyunduruğuna, ağır sömürü ve baskı rejimine son vermek; Kürdistan'da bağımsız, demokratik bir devlet kurmak; toplumu ekonomik, sosyal ve kültürel gerilikten kurtarmak; gelişme yoluna koymaktır.

Günümüzde, dört devlet arasında parçalanmış olan Kürdistan'da egemen ve sömürgeci güçler, özgürlük tutkusunu ve direnişini bir türlü yokedemedikleri halkımıza karşı bir yoketme savaşı yürütüyor; dilimizi, kültürümüzü ve tarihimizi bile inkara ve unutturmaya yelteniyorlar.

Devamı s. 11

Diyarbakır zindanlarında direnen bir Kürt mücadelecisi Mehdi Zana mahkemede savunmasını Kürtçe yaptı

1 Haziran 1988 günü Mehdi Zana, "örgüte silah sağlamak gerekçesiyle Diyarbakır sıkıyönetim askeri mahkemesinde çarptırıldığı 10 yıl hapis cezasının Yargıtayca bozulması üzerine yeniden açılan davada savunmasını anadiliyle, Kürtçe yaptı. Salonunda bulunan muhafızları görevlerini çok iyi bildiklerinden, mahkeme heyetinin ağzından daha "çıkartın" komutu çıkmadan yaka paça O'nu dışarıya fırlattılar. Bunun üzerine avukatlar da mahkeme heyetinin tavrını protesto ederek mahkeme salonu nu terk ettiler. Mahkeme heyeti, mahkemenin bundan böyle Mehdi Zana'nın gıyabında yapılması kararını verdi.

Mehdi Zana daha önce aynı davanın Mayıs ayında yapılan bir duruşmasında da savunmasını Kürtçe yapmak istemişti. Mahkeme heyeti o duruşmada da O'nu yaka paça dışarıya attırmişti.

Mehdi Zana yakalandığı günden bu yana mahkemelerde ve cezaevinde onurlu ve cesur kahramanca bir tutum takındı. Sömürgeci burjuvazinin Diyarbakır hapisanesinde özel olarak uyguladığı hiç bir sınır tanımayan işkence, yıldırma ve sindirme politikası yoğun olarak Mehdi

Zana'ya uygulanmasına rağmen, o hiç bir zaman baş eğmedi, teslim olmadı. Devrimci onurunu çiğnetmedi, hep yükseklerde tuttu.

Mehdi Zana 12 Eylül'ün hemenertesinde, 19 Eylül 1980'de tutuklandı. Uzun bir süre alan soruşturma boyunca ağır işkencelerden geçti. Ceहनemden de beter olan 80'li yılların ilk yarısında Diyarbakır cezaevinde ağır işkenceler gördü. Nisan 1984 tarihinde Avrupa parlamentosu üyesi bir delegasyon Diyarbakır cezaevini ziyaret ettiğinde Mehdi Zana yaptığı açıklamada 14 Şubat 1981 tarihinden Temmuz 1982'ye kadar istisnasız her gün işkence gördüğünü açıkladı. Gördüğü ağır işkencelerden ötürü bir kulağı sağır oldu. Cezaevinde yapılan işkence, zorbalık ve haksızlıklara karşı, insanca yaşama istemiyle başlatılan tüm direniş ve açlık grevlerinde Mehdi Zana aktif olarak vardı.

1984 yılında sonuçlanan Özgürlük Yolu Davası'ndan 24 yıl ceza yiyen Mehdi Zana, karardan sonra attığı "Kahrolsun Faşizm", "Yaşasın Özgürlük" sloganından ötürü ek bir dava açıldı. 16.5.1984'te sonuçlanan ek davada da 8 yıl 9 ay ceza yedi. Daha sonra, Mehdi Zana'yı sadece

Mehdi Zana

sindirmek amacını taşıyan "örgüte silah sağlamak" bahanesiyle 10 yıl ek bir ceza verildi. Avrupa kamuoyunun baskısıyla Yargıtayca bozulan davanın tekrar görüşülmesi için başlayan mahkeme de Mehdi Zana Kürtçe savunma yaptı.

□

Mehmet Şeyhmus Cibran:

«Bundan sonra savunmamı anadilim ile yapacağım»

9 ekim 1986'da Cizre'de yakalanan, Haziran 1987'de 14 yıl ağır hapis cezasına çarptırılan ve cezanın ke silmesinden hemen sonra attığı sloganlarla devrimci tutumu kararlıca ortaya koyan, bu nedenle hakkında 6 yıllık ek ceza isteminde bulunulan, mahkemenin ek ceza isteminin yargıtayca gereksiz görülmesine rağmen, Aralık 1987 başlarında tekrar götürüldüğü askeri mahkemede hey-

tin ek ceza isteminde ısrar etmesi karşısında tekrar devrimci sloganlar hay kıran M. Cibran(Xalıt) yoldaş, 2 Haziran 1988 günü hakkında açılan bu davadan dolayı çıkarıldığı Diyarbakır'daki mahkemeye ikinci bir siyasi savunma metniyle çıktı. Ancak mahkeme heyeti savunmasını yapmayı engelledi. Bunun üzerine devrimci sloganlar atan Xalıt yoldaş mahkeme salonundan dışarı çıkarılan Xalıt yol-

daş, orada da sloganlar atmaya devam ederek, «Bundan sonra savunmamı anadilim ile yapacağım» dedi

Duruşma başka bir güne ertelendi.

Halkımızın zindanlardaki yiğit evlatları faşizme karşı mücadelede Kürtçe savunma geleneğini yaratma mücadelesinde ilk adımları atıyorlar. Bu gelenek kuşkusuz yaygınlaşarak ulusal demokratik mücadelemizin önemli bir parçası haline gelecektir.

"Körfezde Bedava Jandarmalık Olmaz"

Son 8 yıl içinde sömürgeci Türk teknelci burjuvazisi tamamen ABD'ye bağlandı. Bir zamanlar biz Avrupa'nın manavı ve kasabı oluruz diyen sömürgeci teknelci kodamanlar, şimdi de açıkça ABD'nin bölgedeki jandarması olacağız diyorlar, bu iş için fiyat biçme pazarlığı ve tartışması yapıyorlar.

Bu sömürgeci "kafirler" Türkiye ve Kürdistan topraklarını adeta satışa çıkarmışlar, yasalarla bu toprakları yabancılara mülk etikten sonra hem Arap sermayesini Türkiye'ye aktarmak hem de bu ülkelerde Türk teknelci burjuvazisine yeni yatırımlar bulmak, olanları da daha güçlendirmek için, Türk palyoçosu Şirket kurtaran Başbakanı Tutgut Özal her gittiği Arap ülkesine yüzlerce iş adamını beraber götürmektedir.

Iran ve Irak savaşının yarattığı olanaklardan da muazam çıkar sağlayan bu haramzade takımı hem kendisinin hem de efendisi ABD emperyalizminin çıkar alanlarını korumak için bölgede jandarmalığa soyunuyor ve bunu açıkça da belirtiyor.

5 Haziran tarihli Hürriyet gazetesinin ekonomi sayfasında pek dikkat çekmeyen bir haber yayınlandı. "Bedava jandarmalık olmaz" başlığı altında yayınlanan bu haberde Türk Sanayici ve İş adamları Derneği TÜSİAD'ın yüksek istişare konseyi toplantısında Türkiye'yi yöneten iş adamlarının Türkiye'nin körfez jandarmalığını yapıp, yapmamasını tartıştılar. Tartışmanın ayrıntıları kısaca şöyle: Konsey üyesi ihracatçı Üstün Çevik diyor ki "Türkiye körfeze jandarma olacaksa, mütefiklerimizin her yıl bize 25-50 milyar dolar vermeleri gerekir. Askeri harcamalarımız bütçenin yüzde 30-35'sini teşkil etmektedir. Son 25 yılda kalkınan Kore, Singapur ve Japonya'ya benzetmek isteyen Türkiye farklı bir strateji izliyor. ABD diyor ki Türkiye Basra Körfezinin jandarması olsun, gücümüzü jandarma için kullanacaksak mütefiklerimiz bize her yıl 25-30 milyar dolar fon ayırmalı ve bunu uzun yıllar devam ettireceklerine dair garanti vermelidir". Bu konuşma üzerine Türkiye'nin iki numaralı

monopolcusu ve TÜSİAD başkanı Sakıp Sabancı da şöyle diyor "Ben Üstün Bey arkadaşına hak veriyorum. Ben 17 Haziranda ABD'ye gideceğim (gitti ve "gerekeni" yaptığına da kuşku yok) ve ABD Savunma Bakanına bir mektup verip askeri harcamalarımız yüzünden kalkınmadığımızı söyleyeceğim". Bu tartışmalar büyürken bir bölüm TÜSİAD üyesi iş adamı "mütefiklerimiz zaten bu rolü verdiler bile" demiş.

İktidarda şirket kurtaran Turgut olunca, Türk devrimci demokratik muhalefeti darmadağın kalınca, Kürdistan ulusal demokratik savaşımı serpilip gelişmedikçe, Türkiye de her 50 kişiye bir asker, Kürdistan da her 30 kişiye bir asker düşünce, Türk lirasının değeri 102 yabancı paradan sadece Bolivya Pezosu, Brezilya Kuruzauros, İsrail eski Şakeli ve Peru Solusu'nun üstünde buldukça Türkiye ABD emperyalizminin jandarması da olur, Avrupa'nın çöplüğü de.

M. Serdar

Aramızdan ayrılışının 10. yıldönümünde Kürt halkının yiğit evladı Muhterem Biçimli'yi saygıyla anıyoruz

Bundan 10 yıl önce 21 Haziran 1978 gecesi beraberindeki iki yegeni ve bir arkadaşıyla Diyarbakır'dan Elazığ'a giderken, sürmekte olduğu arabasının keskin bir virajda uçurma yuvarlanması üzerine yitirdiğimiz partimizin önder kadrolarından, örnek devrimci, Kürt halkının yiğit evladı Muhterem Biçimli'yi saygıyla anıyoruz.

Uğradığı kazadan kafatası delinerek ağır yaralanan Muhterem Yoldaş, acil müdahaleden yoksun kalarak can vermek üzereyken bile Kürt halkının geleceğini düşünüyordu. Kazada yaralanan yakınlarıyla yaptığı son konuşmasında Kürdistan halkının yüce davasından derin bir sevgiyle bahsetmesi ve son sözünün "Ben öleceğim, ama Partim, Kürt halkı ve Kür

distan sağ olsun!" olması O'nun büyük yurtseverlik duygusunu ve vatan aşkını ortaya koyuyordu.

Muhterem Biçimli'nin aramızda ayrılış haberi Türkiye Kürdistanı'nın ucra köşelerine kadar hızla yayıldı. Derler ya, "acı haber tez gelir". Bu kez de öyle oldu.

Binlerce ilerici, yurtsever, komünist O'nu uğurlamak amacıyla Silvan'a akın etti. Kalabalık bir kitlenin elleri üzerinden toprağa verilmeye götürülürken binlerce insanın gözü ıslak, kalbi hüznle doluydu. Halk, direniş önderlerinden birini yitirmenin acısını sıkışan yüreğinin derinliklerinde hisetmenin matemine boğulmuştu. Kimse inanmak istemiyordu O'nun ölümüne. Daha dün kadar bu halka önderlik eden önemli

kadrolardan biriydi. Tüm yaşamını halkının kurtuluşuna adanmıştı. Atılgan, fedekar ve cesaretliliğiyle etrafına öylesine bir güven veriyordu ki, O'nu öylesine sevmişti ki, aramızda ayrılışını kimilerimiz çok uzun süre bir gerçek olarak kabul etmekte zorluk çekti. Oysa bedenen artık O yoktu. Anısı vardı. Yaşayan görüşleri ve mücadeleye devam eden Partisi ve beraber çalıştığı yoldaşları vardı geride kalan. Bununla teseli bulunarak kalplere taş basılmıyordu. Aradan 10 yıl geçti. Mücadele devam ediyor, anısını saygıyla yaşıyoruz.

60'lı yılların ikinci yarısında ilerici fikirler Kürdistan'daki aydınlar arasında hızla yaygınlaşırken, o sıralar

Devamı s.11

Barişa en iyi katkı Kürdistan'da devrim yapmaktır

F. Çeleng

Gezegemizde yaşayan tüm insanlığı doğrudan doğruya ilgilendiren adil, demokratik ve kalıcı bir dünya barışının sağlanması amacının tüm genelliğine rağmen, bu amaca varmak için her ülkede geçerli hazır mücadele reçeteleri yoktur ve olmaz. Barış sorununun genelliği, mücadele biçim ve yöntemlerinin genelliğinin değil, insanlığı tehdit eden tehlikenin hangi boyutlarda olduğunun göstergesidir. Bu, bazen dünyanın dörtbir tarafında gündeme gelen paralel mücadele biçimlerinin varlığını dışılamaz. Fakat her halkın barış mücadelesine katkısı, o halkın öz topraklarında verilen mücadelede somut ifadesini bulur. Bu somutluk da her ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, toplumsal ve siyasal koşullardan ; ulusal, tarihsel ve kültürel özelliklerden ayrı düşünülemez.

Ülkemiz Kürdistan'da halkımız, esas olarak emperyalizmin, sömürgeciliğin ve onların ülkemizdeki yerli işbirlikçilerin egemenliğine karşı verdiği ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesiyle barış mücadelesinde yerini alıyor ve katkıda bulunuyor. Bu katkı ve yer alma, soyut değil, somuttur; barış sorununun tüm genelliğine rağmen Kürdistan topraklarında boyvermektedir.

Soruna nasıl bakmak gerekir

Dünyadaki nükleer silahlanmanın, silahlanma ve soğuk savaş kışkırtıcılarını bile içeren genel bir yaşamsal sorun haline gelmesi, olası bir nükleer savaşa yolaçacak koşulların gittikçe yok oldukları veya oluşan "dehşet dengesi"nin tarafları caydıracağına göstergesi değildir. Evrenimizdeki nükleer silah yarışmasının

özellikle son yıllarda emperyalizmin en saldırgan, gözüdünmüş ve yatırımlarının ağırlığı savaş sanayi üzerinde temellenmiş kesimlerini de derin derin düşündürmektedir; ne ki bu kesimlerin sırf "dehşet dengesine varılmıştır" diye silahlanma ve soğuk savaş kışkırtıcılığı üzerinde biçimlenen emperyalist politikalarından ken diliklerinden vazgeçmeyecekleri açık bir gerçektir.

Çünkü gezegenimizi barut fıçısı durumuna getiren emperyalist-kapitalist ülkelerin çıkış noktaları daha fazla sömürü ve hegemonyadır. Sö-

Her halkın barış mücadelesine katkısı, o halkın öz topraklarında verilen mücadelede somut ifadesini bulur. Bu somutluk da her ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, toplumsal ve siyasal koşullardan ; ulusal, tarihsel ve kültürel özelliklerden ayrı düşünülemez.

mürge ve bağımlı ülkelerden yüzyıllarca metropollere aktarılan, talan ve yağmaya dayalı metodlarla gaspedilmiş yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynakları, klasik zor ve caydırıcı metodlarla korunamayınca, sömürgeci ülkeler yeni egemenlik biçimleri bulmaya çalıştılar. Yeni sömürgecilik bu anlayışın sonucuydu. Klasik sömürgecilik sisteminin yıkılması sonucu onlarca ülke siyasal bağımsızlıklarına kavuştu. Büyük Sosyalist Ekim Devrimiyle başlayan süreç 2. Dünya savaşı boyunca kazanılan mevzilerle, bir sosyalist dünya sis-

teminin oluşumuyla yeni bir aşamaya gelince emperyalist-kapitalist ülkeler, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelelerini engellemek, zafer kazananları geriletmek veya içten parçalamak, sürekli bir tehdit mekanizmasını oluşturmak için örgütlenmelere gittiler. İkili anlaşmalar yapıldı, askeri harcamalar arttırıldı, bölgesel paktlar oluşturuldu. İşte bu gelişme ve çabalar, günümüzde korkunç boyutlara ulaşan nükleer silahlanmayı yarattı. Hiroşima ve Nagazaki'ye atılan atom bombaları, günümüzdeki nükleer silahlanmanın baş sorumlusu olan ABD emperyalizminin ilk gövde gösterisiydi. Sosyalist ülkeler, en başta da Sovyetler Birliği bu gidişata seyirci kalamazdı ve nitekim dünya devrimci sürecinin mevzi ve kazanımlarını korumak amacıyla nükleer silahlanma çalışmalarını geliştirdiler. Bu ve benzeri çalışmalar sonucu emperyalist-kapitalist ülkelerin karşısında caydırıcı bir güç oluştu.

Silahlanma yarışının vardığı tehlikeli boyutun ve kalıcı çözüm yollarının bulunması için yukarıda belirttiğimiz neden ve gelişmelerin bilinmesi gerekir ki dünya barışına ilişkin ham hayaller yaygınlaşmasın.

Demek ki tüm dünyayı yokolma noktasına getirmiş nükleer silahlanma, emperyalist-kapitalist sistemin kar ve hegemonya hırsı ile dünya devrimci sürecinin mevzi ve kazanımlarını koruma, yenilerini elde etme amacı arasındaki kıyasıya bir mücadele olarak ortaya çıkmıştır. Nükleer bir savaşı önleme, silahsızlanma ve giderek barışa varma da, ancak dünya devrimci sisteminin de içinde yer aldığı barış hareketinin kararlı çaba ve girişimlerinin etkisiyle, doğru perspektif ve taktik-

lere dayalı mücadele biçimlerinin hayata geçirilmesiyle sağlanabilir.

Neden hazır reçeteler yoktur

Bariş ve silahsızlanma gerekliliğinin bilincinde olmak, bu gerekliliğe varmak için verilecek mücadele biçim ve yöntemlerinin doğru tespitini de içeriyor ise çözümleyeci olur. Salt bariş naralarıyla ülke içindeki muhalefet, kendi sorunlarıyla da doğrudan bağımlı olan dünya bariş için mobilize edilemez. Sorun ülke gerçekliğini kavramak ve bu doğrultuda mücadeleyi yükseltmekte yatıyor.

Sosyalist ülkelerin bariş için kitleleri harekete geçirme gerekçeleri, örneğin bir B. Avrupa ülkesindeki gerekçelerle; Kürdistan, Filistin, G. Afrika, Şili, Nikaragua, Sudan, Kamboçya v.b. ülkelerdeki gerekçelerle bazı ortak özelliklerine rağmen aynı değildir. Dünya bariş, ulusal ve toplumsal kurtuluş yolunda olan her ülke ve halk için elverişli bir ortam yaratıyor; ama yığınların bu ortamın sağlanmasına katkıda bulunacak mücadele biçimlerine çekilmesi konusunda farklı öncelikler sözkonusudur. Hayvanlarıyla aynı kovadan su içip, tezekle içiçe yaşayan, bırakalım tavşan, kaplumbağa veya ormanları koruma, insan yaşamının bile zor korunduğu, açlık, yoksulluk, jandarma süngüsü altında ezilen, ulusal kimliğinden dolayı horlanan, aşağılanan bir Kürt veya benzeri başka bir halktan biri için bariş istemi ancak tüm bu sorunlar şahsında ifadesini bulduğu zaman çekici olabilir. Atlas okyanusundaki bir nükleer denemenin önlenmesi için B. Avrupa halkları harekete geçirilebilir; fakat Kürt, Fars, Arap veya Türk halkının harekete geçirilmesinde bu gerçekler B. Avrupa halkları kadar çekici gelmez. İran-İrak sınırında yaşayan Kürt halkı için öncelikle hergün başlarında vızıldayan roketler, son Halepçe örneğinde olduğu gibi kimyasal silahlarla gerçekleştirilen jenositler öncelikli sorunlardır.

Dünya bariş için mücadele Nikaragua, Angola ve Mozambik için öncelikle emperyalist destekli tehdit

ve kısırtmaların önüne geçilmesi; sosyalist ülkeler için somut olarak savunma giderlerinin düşürülmesiyle elde edilecek kaynaklarla kangrenleşmiş kimi sorunların önlenmesi, ekonominin yeniden yapılanması, F.Almanya ve İngiltere halkları için ilk hedef noktalarından biri olmama demektir. Bu somut çıkarlar, dünya halklarının genel çıkarlarından ayrı değil. Bu anlayış, bir halkın sadece kendisini ilgilendirdiği kadariyle dünya barişıyla bağlantılı olduğu anlamına gelmez. Enternasyonal görevlerin varlığı da sözkonusudur. Bilinmesi gereken, barişin sağlanması görevinin ülkelerin farklı koşullarında değişik biçimlere büründüğü gerçeğidir.

Kürt halkı dünya barişıyla daha çok ilgilidir

Şunu öncelikle belirtmek gerekir ki, Türkiye'nin egemenliğindeki Kürdistan parçasında yaşayan halkımız, birçok halktan daha fazla nükleer silahsızlanma çaba ve girişim-

Nükleer bir savaşı önleme, silahsızlanma ve giderek barişe varma da, ancak dünya devrimci sisteminin de içinde yer aldığı bariş hareketinin kararlı çaba ve girişimlerinin etkisiyle, doğru perspektif ve taktiklere dayalı mücadele biçimlerinin hayata geçirilmesiyle sağlanabilir.

leriyle ilgilidir ve daha da ötesi ilk hedef noktalarından biri durumuna getirilmek isteniyor.

Bilindiği gibi, Kürdistan topraklarının stratejik önemi, ABD ve NATO sözcülerince onlarca defa açıkça dile getirildi. Batman, Muş, Erzurum ve Malatya'daki havaalanları ABD ve NATO'nun istem ve ihtiyaçları doğrultusunda modernleşti-

riliyor. Kürdistan topraklarında nükleer silah depoları yapıldı. Orta ve kısa menzilli nükleer füzeler konusunda Sovyetler Birliği ve ABD arasında geçtiğimiz yılın sonlarında varılan anlaşmadan sonra kısa menzilli nükleer füzelerin Kürdistan'a yerleştirilmesi için Türkiye ile ateşli pazarlıklar yapılmaktadır.

Öte yandan ABD ve NATO'nun bölge ve körfeze ilişkin planlarının yaşama geçirilmesi için de "Türkiye'nin Doğusu" yani Kürdistan "uygun" bir sıçrama tahtası olarak kullanılmak isteniyor. Son dönemlerde ABD ve NATO çevrelerinin "dört elle" Kürt sorununa sarılmalarının başlıca nedenleri yukarıda sözüünü ettiğimiz emperyalist planlarda Türkiye'nin üstlenmesi gereken rol ve "sıçrama tahtası"nın daha iyi ve "sorunsuz" kullanılması amacıyla doğrudan bağlantılıdır.

Bu durumda Kürdistan halkının dünya barişine yapacağı katkının önemi artmaktadır. Kürdistan Ulusal Demokratik Halk Devrimi'nin gerçekleştirilmesiyle, Kürt halkı birincisi, enternasyonalizmin en somut ifadesi olan devrimci iktidarı kuracağından; ikincisi, topraklarının komşu halklara karşı sıçrama tahtası olarak kullanılmasına son vererek emperyalist ülkelerin emellerini kursaklarında bırakacağından; üçüncüsü, kendi ülkesinin ilk hedef noktalarından biri haline getirilmesinin önüne geçeceği; dördüncüsü, ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketlerinin destekçisi ve bir bütün olarak dünya devrimci sürecinin dostu, bariş ve demokrasi hareketinin aktif bir müfrezesi olan demokratik bir halk devletinde somut ifadesini bulan bir bariş kalesini kuracağından, günümüzde Kürt halkının dünya barişine yapacağı en iyi katkının böylesi bir devrimi gerçekleştirmek olduğu, tartışma götürmez bir doğrudur. Yoksa "Dünya barişinin sağlanması günümüzün en temel sorunudur" gibisinden genel geçerli sözlerle, ülke gerçekleriyle bağdaşmayan taklit çözümler önermek ne dünya barişine katkıda bulunabilir ne de bariş mücadelesi ülkenin ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelesine ustaca bağlanabilir.

□

TEVGERA RIZGARIYA KURDISTAN (Kürdistan Kurtuluş Hareketi) (TEVGER)

TEMEL SİYASİ GÖRÜŞLER VE PROGRAM HEDEFLERİ

Ülkemiz Kürdistan, 1639 Kasr-i Şirin Antlaşması'ndan sonra Osmanlı ve İran imparatorlukları arasında bölünmüş olarak kaldı. Kürdistan halkı bu iki despot devlet tarafından ağır biçimde sömürüldü ve ezildi. Birinci Dünya Savaşı sonrasında Ortadoğu haritası değiştiğinde, Osmanlı egemenliğindeki Kürdistan bölümü, sınırları emperyalistlerin çıkar ve çabalarına uygun biçimde çizilen bölge devletleri arasında yeniden bölündü.

Halkımız, iki yüzyıla yakın süredir ki, ağır zulme ve sömürüye, ulusal boyunduruğa karşı ülkenin dört bir yanında ayaklanıyor, sayısız kurbanlar veriyor. Ancak bu direnişler her keresinde gerici, zorba bölge devletlerinin ve emperyalistlerin çabalarıyla yenilgiye uğradılar. Kürt halkı günümüze kadar bölünmüş ve tutsak olarak kaldı. Ülkemiz, yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynakları bakımından dünyanın sayılı zengin ülkelerinden biri olmasına karşılık, halkımız derin bir yoksulluk ve toplumsal gerilik içindedir. Bu kaynaklar sözkonusu devletler ve onların emperyalist efendileri tarafından en ağır bir biçimde sömürülüyor. Bu nedenle, Kürdistan parçalı bir sömürge haline gelmiş, ekonomik ve toplumsal gelişme baltalanmıştır.

Kürt ulusu, tarih boyunca uğradığı sayısız saldırı, istila ve talana karşı inatla direnmesini bildi ve sayısız direniş hare-

ketleri örgütledi. Zamanla bu direnişler, özgürlük ve bağımsızlık hareketlerine dönüştüler. 1805'te A. Paşa Baban Süleymaniye'de, 1814'te Muhamed Paşa Revanduz'da, 1842-46 arasında Bedirhanlar Cizre'de ve 1855'te Yezdan Şer Hakkari'de direndiler. Daha sonra Kürt halkı, Şeyh Ubeydullah Nehri'nin liderliğinde İran ve Osmanlı imparatorluklarına karşı büyük bir direnişi gerçekleştirdi. 1918 yılında Şeyh Mahmut Berzenci liderliğinde İngiltere sömürgeciliğine karşı da Irak Kürdistanı'nda direnildi. 1946'da Gazi Muhamed yönetiminde Mahabat Kürt Cumhuriyeti kuruldu. Mahabat Kürt Cumhuriyeti, İran sömürgecileri tarafından ABD ve İngiltere'nin aktif desteği ile 1947'de yıkıldı. Türkiye Cumhuriyeti egemenliği altındaki Kürdistan parçasında, 1920 Koçgiri ayaklanmasından sonra, Şeyh Sait liderliğinde ulusal direniş hareketi 1925 yılında Piran'da başladı. Bunu, İhsan Nuri Paşa liderliğindeki 1926-30 Ağrı ve Seyit Rıza liderliğindeki 1937-38 Dersim direnişleri izledi. Güney Kürdistan'da 1961 yılında Mustafa Barzani liderliğinde yeniden direniş başladı. Bu direniş, 1970'de bir otonomi antlaşması ile sonuçlandı. Irak ile İran sömürgeci devletleri arasında imzalanan Cezayir antlaşmasından sonra, hareket büyük bir yenilgiye uğradı.

Günümüzde, Kürdistan'ın hiç bir parçasında Kürt halkı ulu-

sal demokratik haklara sahip değildir. Kendi dilini özgürce kullanmasına, kültürünü geliştirmesine bile olanak tanınmıyor. Halkımızın ulusal ve demokratik nitelikte her türlü hak istemi, sömürgeci devletlerin her biri tarafından ağır suç sayılıyor ve terör uygulamasına yol açıyor. Sömürgeci güçler, halkımızı yok sayıyor, onun ulusal kişiliğini, kültürünü yok etmek, onu eritip ortadan kaldırmak için her türlü zor ve hile yöntemlerine baş vuruyorlar.

Ne var ki, ülkemizi parçalayan, halkımızı zincire vuran düşmanların tüm bu çabaları, geniş bir ülkede yaşayan ve sayıca yirmi beş milyonu aşan halkımızın kurtuluş azmini yok edemedi, aksine ulusal kurtuluş mücadelesi son yıllarda giderek kitleselleşti ve günden güne gelişmektedir. İran ve Irak egemenliği altındaki Kürdistan parçalarında güçlü bir partizan savaşı yer alıyor. Halkımız, ulusal direnişini ezmek isteyen güçlü, modern orduları püskürtüyor. Suriye'nin egemenliği altındaki Kürdistan parçasında halkımız ulusal demokratik hakları uğruna mücadele yürütüyor. Türkiye'nin egemenliğindeki Kürdistan parçasında ise sömürgeci rejimin tüm baskı ve zorbalığına rağmen ulusal hareket hızlı bir gelişme gösteriyor. Bu nedenledir ki, sözkonusu sömürgeci devletler büyük bir telaş içindedirler. Onlar, geçmişte olduğu gibi bugün de halkımızın mücadelesine karşı

sıkı bir işbirliği içindedirler. Sömürgeci Türk devletinin zorba Bağdat rejimi ile anlaşarak partizan hareketini ezme amacıyla ordusunu Irak Kürdistanı'na sokması bu işbirliğinin hangi boyutlara vardığını gösteriyor.

NATO ve bu saldırgan pakt içinde özellikle ABD emperyalizmi, Kürdistan'da gelişen ulusal kurtuluş mücadelesinden büyük ölçüde tedirgindir ve Ortadoğu'daki çıkarlarını sarsacağı endişesiyle, onun ezilmesi için bölgedeki gerici rejimlere, özellikle de sömürgeci Türk devletine büyük destek sağlıyor.

Ancak, düşmanın gücü ve zınlığı ne olursa olsun, halkımız kurtuluş mücadelesini zafere ulaştırmakta kararlıdır ve hiç kuşkusuz bunu başaracaktır. Ülkemizi kurtarmak, yoksulluğa ve zulme son vermek, ileri ve insanca bir yaşam kurmak için mücadeleden başka yol yoktur.

Halkımızın kurtuluşu en başta onun öz güçleri ile, bu zorlu mücadelenin gerektirdiği çabayı, özveriye göstermekle, yurtsever güçler arasında sıkı bir birlik sağlamakla mümkündür. Yurtsever güçlerin birliği, kitleleri mücadele alanına çekmenin ve düşmanın oyunlarını boşa çıkarmanın temel bir koşuludur. Bu amaçla bir araya gelerek **TEVGERA RIZGARIYA KÜRDİSTAN'**ı oluşturan örgütlerimiz, Kürdistan'ın Türkiye devleti tarafından sömürgeleştirilmiş parçası üzerindeki sömürgeci boyunduruğu kırmayı, ülkeden emperyalizmi kovmayı ve bağımsız demokratik bir cumhuriyeti kurmayı amaç edinmişlerdir.

Örgütlerimizin bugünkü aşamada üzerinde birleştikleri program, ulusal demokratik devrim programıdır. Devrimci ve yurtsever güçlere düşen görev, öncelikle sömürgeci boyunduruğu kırmak, ulusal baskıya ve zulme son vermek, ulusal ekonomi ve kültürü gelişme yoluna sokmak, bununla ve bir toprak devrimi ile Kürdistan'da hala şu

veya bu ölçüde varlığını sürdüren feodal-aşiretçi ekonomik ve toplumsal ilişkileri ve bundan kaynaklanan sömürü ve baskıyı tümüyle tasfiye ederek, toplumu demokratikleştirmektir. Toplumun devrimci dönüşümünün sürdürülmesi için öncelikle ulusal demokratik devrimin başarılması gerekir.

Emperyalizmin ve bölgedeki gerici zorba devletlerin çıkarlarına uygun olarak parçalanmış olan Kürdistan'ı bölen sınırlar, ülkemizin coğrafi, ekonomik ve toplumsal birliğini, halkımızın gelişimini engelleyen yapay ve zoraki sınırlardır. Halkımız bu sınırları tanımadı, tanımayacak. Biz, koşulları ve halkın çıkarlarını göz önünde tutarak ülkenin birliği için çaba göstereceğiz.

Sömürgeci ve emperyalist güçlerin ülkemizi gönül rızası ile, kansız ve savaşız terk etmeyecekleri açıktır. Onlar, bu güne kadar halkımızın ulusal ve demokratik nitelikte her türlü istemine, baskı ve sömürüye karşı her türden tepkisine terör ve zorbalıkla cevap verdiler; bugün de halkımızın direnişini boğmak için ordu ve polis gücünü seferber etmişlerdir. Buna karşı halkımızın da, silahlı mücadele dahil, zora başvurması zorunlu ve meşru hakkıdır. Hatta öylesi bir mücadele olmadan halkımızın kurtuluşunun gerçekleşmeyeceğine inanıyoruz. Devrimci ve yurtsever örgütleri, geniş halk yığınlarını ulusal kurtuluş mücadelesinin büyük özveri ve çaba isteyen bu zor dönemlerine hazırlamak temel görevlerimizdir. **TEVGER**, zafere ulaşmak için, politik mücadele temel alınarak tüm devrimci demokratik mücadele biçim ve araçlarını, koşullara uygun olarak tek tek veya bir arada, uyumlu biçimde kullanacaktır.

TEVGER, Kürdistan'ın diğer parçalarında halkımızın yürüttüğü ulusal kurtuluş mücadelesini destekleyecek, bu parçalardaki ulusal demokratik güçlerle

sıkı dayanışma ve işbirliği içinde olacak; bu dayanışma ve işbirliğinin koşullara uygun biçimlerini yaratmaya çalışacaktır.

TEVGER, Türkiye demokrasi güçleriyle ortak paydalarda dayanışma ve işbirliği içinde olacak, emperyalizme, faşizme ve sömürgeci burjuvazinin egemenliğine karşı, ayrı bağımsız devlet kurma hakkı dahil Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını içerecek bir ittifak güdecek; bu dayanışma, işbirliği ve ittifak politikasının koşullara uygun biçimini yaratmaya çalışacaktır.

Bu amaçla bir araya gelerek oluşturduğumuz **TEVGERA RIZGARIYA KÜRDİSTAN (TEVGER)**, aşağıdaki temel program hedeflerini benimsemiştir ve bu hedeflere varmak için mücadele eder.

Tevgera Rızgariya Kürdistan, bu ortak mücadele ilkelerini ve ortak amaçları benimseyen tüm yurtsever, devrimci ve demokratik örgütlere, grup ve kişilere açıktır. Halkımızı yüzyıllardır süren boyunduruktan, ülkemizi gerilikten kurtarmak ve insan onuruna yaraşır yeni bir yaşam kurmak için birleşelim. Zafere giden yolu kısaltmak için, halkın derin acılarını ve yoksulluğunu bir an önce sona erdirmek için birleşelim.

Kurtuluşumuz birliğe bağlıdır.

Siyasi hedefler:

- Türk sömürgeciliğinin ve yerli işbirlikçilerinin egemenliğine son vermek ve bağımsız Kürdistan Demokratik Cumhuriyeti'ni kurmak;

- Ulusal demokratik güçlerden oluşan geçici demokratik bir hükümet kurmak ve Kürdistan Demokratik Cumhuriyeti'nin anayasasını hazırlamak;

- Yasama yetkisini, genel, eşit, gizli ve tek dereceli seçimle oluşturulan Kürdistan Ulusal Meclisi'ne; yürütme yetkisini, bu meclis tarafından kurulan Halk Hükümeti'ne vermek;

yargı yetkisini kullanmak üzere bağımsız demokratik yargı organlarını oluşturmak;

- Yerel yöneticilerin seçiminin ve görevlerine son verilmesinin halk tarafından yapılmasını sağlamak;

- 18 yaşını dolduran her kесе seçme, 21 yaşını dolduran her kесе seçilme hakkını tanımak;

- Herkese düşünce, söz, basın, örgütlenme, toplantı ve gösteri hak ve özgürlüklerini tanımak; ırkçılığı ve faşizmi yasaklamak;

- Kürdistan'daki ulusal azınlıklar (Arap, Ermeni, Çerkez, Süryani ve diğer halklar) üzerindeki her türlü ulusal baskıya son vermek; bunlarla birlikte Türk ve Azeri azınlıklarının ulusal demokratik haklarını güvence altına almak; dil ve kültürlerini özgürce geliştirmeleri için gerekli olanaklar sağlamak; çoğunluk oldukları yerlerde bölgesel özerklik tanımak;

- Dinsel ve mezhepsel her türlü baskı ve ayrıcalığa son vermek; laiklik ilkesine uygun olarak herkese tam bir inanç özgürlüğünü tanımak;

- Kadınlar üzerindeki her türlü baskıya son vermek; kadın ve erkek hak eşitliğini sağlamak;

- Cumhuriyetin ve devrimin kazanımlarını savunma ve koruma görevini, hükümetin yönetimindeki Halk Ordusu'na ve Halk Milisi'ne vermek;

Ekonomik ve sosyal politika:

- Emperyalistlere, sömürgeciler ve yerli işbirlikçilerine ait tüm işletme ve tesisleri; ormanları, madenleri, göl, akarsu ve benzeri doğal zenginlikleri; enerji kaynaklarını; bankaları, sigorta şirketlerini, dış ticareti; radyo-TV, PTT, Demir Yolları, Kara Yolları ve benzeri toplum hayatı bakımından temel önem taşıyan işletmeleri kamulaştırmak;

Ağır sanayii başta olmak üzere ulusal ekonomiyi kurmak

ve geliştirmek; küçük sanayii ve ticareti korumak;

Ülke ekonomisi için gerekli olduğu ölçüde, ulusal çıkarlara ve karşılıklı yarara dayalı olarak dış kaynaklardan yararlanmak;

- Bir toprak devrimi ile topraksız ve az topraklı köylülere bedelsiz toprak dağıtmak; devrimden yana çıkan büyük toprak sahiplerinin durumunu göz önüne almak, işbirlikçi toprak sahiplerinin topraklarına ve diğer tüm üretim araçlarına el koymak;

-Kürdistan'da tarım ve hayvancılığın gelişmesi ve modernleşmesi için örnek devlet çiftliklerini kurmak, köylü üreticileri kooperatifler için de örgütlenmeye teşvik etmek, kredi, teknik donanım ve diğer tedbirlerle desteklemek.

Yoksul ve orta köylülerin, küçük esnaf ve zanaatçıların, ortadan kaldırılacak olan devlet kurumlarına, bankalara; toprak ağalarına ve tefecilere olan borçlarını iptal etmek; yoksul halk kesimlerinin ağır vergi yüklerini kaldırmak ve tüm çalışanları korumayı esas alan adil bir vergi sistemi getirmek;

- Çalışma hayatının her alanında sekiz saatlik iş gününü geçerli kılmak; tüm çalışanlara genel ve siyasi grevi, toplu sözleşmeyi, işçilerin iş yeri yönetimine katılmasını içeren sendikal haklar tanımak;

Lokavtı yasaklamak;
Eşit işe eşit ücret uygulamasını getirmek;

Kadın ve çocuk emeğini koruyucu önlemler almak;

Tüm sağlık hizmetlerini sosyalleştirmek ve çalışanlar için parasız hale getirmek;

Yaşlı, sakat, dul ve yetimleri devletin bakım ve güvencesi altına almak;

İşsizliği yok etmek için gerekli önlemleri almak;

Halkın konut sorununu çözmek;

Eğitim ve Kültür Politikası:

- Kürtçeyi resmi dil haline getirmek;

- Irkçı şoven asimilasyoncu eğitim sistemine son vermek; ulusal demokratik bir eğitim sistemi kurmak, zorunlu temel eğitimi gerçekleştirmek; gençlerin ve yetişkinlerin eğitimi için köklü tedbirleri almak; eğitimi tümüyle parasız hale getirmek; Kürdistan'da ulusal kültürün, bilim ve tekniğin gelişip serpilmesi için gerekli önlemleri almak;

Dış Politika:

- Bağımsız ve bağlantısız bir dış politika gütmek; Kürdistan'daki yabancı üsleri kaldırmak;

Emperyalizmin savaş kışkırtıcı politikasına, silahlanma yarışına, sömürgeciliğe, faşizme ve ırk ayrımına ve diğer her türden gericiliğe karşı dünya barış, demokrasi ve sosyalizm güçleri ile, ulusal kurtulu hareketleriyle dostluk ve dayanışma içinde olmak.

Ala Rızgari

KUK-SE (Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları-Sosyalist Eğilim)

PARHEZ (Kürdistan Yurtsever Güç Partisi)

PDK-RN (Kürdistan Demokrat Partisi-Ulusal Örgütü)

PPKK (Kürdistan Öncü İşçi Partisi)

PSKT (Türkiye Kürdistanı sosyalist Partisi)

ŞK (Kürdistan Devrimcileri)

YSK (Yekitiya Sosyalist a Kurdistan)

Kürtçe anketi ve Asimilado milletvekilleri

Newzat Aryan

Gerçekten de, Kürt oldukları halde anadilleri olan Kürtçe'yi inkar edenler, yaşamları boyunca alını açık halk arasında dolaşamayacaklar. Hele diğerleri neyse, ama Hikmet Çetin ve Fehmi Işıklar gibileri, asimilado belgesini almaya hak kazandıklarını kanıtladılar.

Diyarbakır askeri ve sivil cezaevlerinde Kürtçe üzerindeki yasağın kınılması için başlatılan ve başarı ile sonuçlanan onurlu direnişler, sadece bu cezaevlerinde Kürtçe üzerindeki yasağın kaldırılması sonucu doğurmadı; genelde Kürt sorunun özelde de Kürt dili üzerindeki yasal ve fiili baskıların kaldırılması ve bu sorunun daha geniş kitlelere duyurulması için kendiliğinden bir kampanyanın boyutlanması sonucunu da doğurdu.

Bu yazıda bu kampanya çerçevesinde bir derginin Kürt kökenli bazı milletvekillerine uyguladığı bir anketin sonuçlarına değineceğiz.

Her şeyden önce Kürt ulusu, bugün Kürdistan denilen topraklarda binlerce yıllık bir yerleşim geçmişine, kendine özgü bir kültür, dil ve sosyal şekillenmeye ve tarihe sahip olmasına

rağmen, gelmiş geçmiş tüm sömürgeci devletler Kürtleri yok sayan bir beyin yıkama faaliyetini yoğunlaştırdılar. Bu ırkçı-şoven politikayı Osmanlılardan devralan Kemalistler ve bu politikanın harcı temelinde oluşturulan Türkiye Cumhuriyeti dönemi, Kürtleri yoksayma politikasının en gadar yöntemlerle uygulandığı dönemdir. Kemalist tezlerin temelini oluşturan ve «Türkiye ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür», «Türkiye'de yaşayan herkes Türk'tür» ve «bir Türk dünyaya bedeldir» gibi cümlelerle özetleyebileceğimiz bu anlayış çeşitli metot ve araçlarla beyinlere öylesine şırınga edildi ki artık «ben Kürdüm» diyebilme onuruna sahip çıkmak bile başlı başına oldukça önemli bir şey sayıldı. Çünkü hangi amaçla olursa olsun, «ben Kürdüm» diyebilmek gelenekçi Kemalist

Eğer, dokunulmazlığı olan bir parlamenter «anadilim Kürtçedir ama siz Türkçe yazın" diyebilecek kadar onursuzlaşmayı göze alıyorsa, Kürtler üzerindeki devlet terörünü açıklamak için uzun uzadıya dil dökmeye gerek var mı?

ideolojiye karşı çıkmak anlamını taşıyordu. Bu durum, özellikle ülkemizin Türk devleti işgalindeki parçasını dünyadaki diğer bir çok sömürgelerden ayıran bir özellikti. Sözü ettiğimiz anketin sonuçlarının da gösterdiği gibi, sömürgeci Türk

devletinin, Kürtleri ulusal anlamda kişiliksizleştirmeyi amaçlayan politikası bir hayli başarı kazanmış. Bu politikanın başarısında elbeteki devlet terörünün, Kürtlerin uğradıkları katliamların ve katliamların verdiği ürkmenin payı da vardır.

Eğer, dokunulmazlığı olan bir parlamenter «anadilim Kürtçedir ama siz Türkçe yazın" diyebilecek kadar onursuzlaşmayı göze alıyorsa, Kürtler üzerindeki devlet terörünü açıklamak için uzun uzadıya dil dökmeye gerek var mı? Tabii ki Kürt kökenli bu milletvekilleri içinde, çıkarları gereği devletin resmi ideolojisini canla başla savunacak kadar alçaklaşanlar da bol var. Ama sırf oturduğu koltuğu korumak, «siciline zarar» getirmemek için böyle onursuzlaşanların yanında, demokrasiye katkıda bulduklarına inanan Hikmet Çetin ve Fehmi Işıklar gibileri de var.

Sömürgeciler, sömürgecilik tarihi boyunca sömürge halkları kendi kökenlerinden yabancılaştırmak için çeşitli yöntemler kullandılar. Bu yöntemlerden en çok başvurulanı ve aynı zamanda etkili, sömürgeleştirilen halktan insanların kendi kökenlerinden yabancılaştıkları, yani asimile oldukları oranda bazı haklara kavuşacakları, bazı mevkilere getirileceklerine ilişkin vaadlerdir.

Bu politikayı en belirgin biçimde Mozambik'te Portekiz sömürgecileri uyguladılar. Portekizliler, Mozambik halkına bazı insani haklar tanımının ön koşulu olarak onların asimile olmalarını ileri sürüyorlardı. Bunun için de asimilasyon pro-

gramının uygulandığı özel asimilasyon okulları açılmıştı. Bu okulları bitirip «başarı» belgesini alanlara asimilado denilirdi. Asimilado ünvanını kazananlar artık belli ölçüde sömürgecilerin güvenine sahip oluyorlardı. Asimiladolar artık her yönüyle sömürgecilerin kullanabildikleri birer araç durumundaydılar. Bunlar kendi benliklerini tamamen unutmuş, kendi halkının ulusal sorunlarından uzaklaşmış, hatta karşı konuma düşmüşlerdi. Ve böylece sömürgeciler tarafından kendilerine bazı «haklar» tanınıyordu.

Sömürgecilerin asimilasyonu caziyleştiren bu politikası Kürdistan'da daha ilkökul sıralarında beyinlere şırınga edilmeye başlanıyor.

İşe "düzgün" Türkçe konuşma ile ilgili nasihatlarla başlanıyor. Hemen arkasından devlete sadakat nasihatları, onun da arkasında "hayatını kurtarma masalları" geliyor. Bu politika sınıf ve ulusal çıkarlarının farkında olmayan ailelerden ve sınıfsal çıkarları gereği tercihini sömürgecilerden yana yapan sınıflardan gelen çocuklarda etkisini daha çabuk gösteriyor. Fakat sömürgecilerin zorlamalarıyla, çeşitli alanlarda içinden çıktıkları topluma yabancılaşan insanlara Kürtler içinde ihanetçi gözü ile bakılıyor. En genel bir deyimle bu tipler sevilmiyor. Çoğumuz bu tiplere karşı halk arasında kullanılan "asılını unutan haramzadedir", "Anasının tarihini unutmuş" gibi sözleri duymuşuzdur. İşte Kürt oldukları halde «anadilim Türkçedir» diyen milletvekillerine ilişkin olarak komşularının, "onlara komşu olmaktan utanıyoruz" demeleri de Kürtlerin asimiladolarla hangi gözle baktıklarının bir belirtisidir. Gerçekten de, Kürt oldukları halde anadilleri olan Kürtçe'yi inkar edenler, yaşamları boyunca alını açık halk arasında dolaşamayacaklar. Hele diğerleri neyse, ama Hikmet Çetin ve Fehmi Işıklar gibileri, asimilado belgesini almaya hak kazandıklarını kanıtladılar.

Milletvekillerinin anadillerine ilişkin bu son anket Kürt asimiladolarını da bir kez daha belgeledi.

Kürdistan'ın kurtuluşu için...

Baştarafı s.1

Oysa uluslararası kamuoyu iyi bilir ki, Kürt halkı Önya'nın ve yukarı Mezopotamya'nın bilinen en eski halklarından biridir ve bu bölgenin geçmişteki zengin uygarlıklarında önemli bir payı var. Yüzlerce yıldan beri süregelen yabancı işgali, nice kırımlar, sürgünler, eşi görülmemiş baskılar da halkımızı sindirmeyi, dilimizi ve kültürümüzü yoketmeyi başaramadı. Bugün dört devlet arasında parçalanmış olan Kürdistan'ın yüzölçümü yaklaşık 500.000 kilometrekareye, Kürt halkının nüfusu ise 25 milyona ulaşıyor. Kürtler, kimilerinin sandığı veya göstermek istediği gibi bir "azınlık" değil, koca bir ulustur. Halkımız son ikiyüzyıldır ki özgürlüğü için aralıksız olarak savaşmaktadır ve bu uğurda yüzbinlerce kurban vermiştir. Bugün ise tüm parçalarda ulusal direniş çok daha boyutludur.

Halkımız ulusal boyunduruğu kırmaya kararlıdır. Biz de, her onurlu halk gibi özgür yaşamak istiyoruz. Yeraltı ve yerüstü kaynakları bakımından dünyanın sayılı zengin ülkelerinden biri olan Kürdistan'da geriliği ve yoksulluğu ortadan kaldırmak, çağımıza yaraşır gelişkin, ileri bir toplum kurmak istiyoruz. Ulusal ekonomi ve kültürü geliştirmek, köylümüze toprak, işçimize iş, çocuklarımıza anadilde eğitim vermek istiyoruz. Kürt ulusunu dünya uluslar ailesinin eşit haklara sahip, özgür bir üyesi haline getirmek istiyoruz. Başka halklarla barış içinde yana ve dostça yaşamak istiyoruz.

20. Yüzyılın sonlarına yaklaştığımız bir dönemde, hiçbir güç halkımızın bu irade ve arzusunu yokedemez. Açıkça görülüyor ki, bugüne kadar her

türlü zor ve hile yöntemini kullanarak Kürt halkını yokedebileceklerini, Kürt sorunundan kurtulabileceklerini sanan sömürgeci ve zorba güçlerin politikası iflas etmiştir. Onların, tarihin tekerleğini durdurma çabaları beyhude bir çabadır. Bu politika, Kürt halkının yanısıra, Türk, Arap, Fars ve Azeri gibi diğer bölge halklarına da acı vermekten ve bölgenin genel olarak geri kalmasına kaynakların heder olmasına yolaçmaktan başka sonuç vermiyor.

Biz, bölge halklarını, tüm ilerici, yurtsever, demokrat insanları, gerici egemen sınıfların bu zorbalık politikasına daha etkin bir biçimde karşı koymaya çağırıyoruz. Ulusların kendi kaderlerini özgürce belirlemeleri için, barış, işbirliği ve gelişme için, bölgedeki tüm halklar, tüm ilerici güçler sıkı dayanışma içinde olmalı, elele, omuz omuza vermeli.

Kürdistanlı tüm yurtseverler! Halkın ve ülkenin kurtuluşunu isteyen tüm namuslu insanlar!

Türkiye'nin egemenliğindeki Kürdistan parçasında şimdiye kadar yurtsever güçlerin birliği için kimi adımlar başarıya ulaşmadı ya da kalıcı olamadı. Ama bu, umutsuzluğa düşmeyi ve birlik için mücadeleyi akasatmayı gerektirmiyor. Birliği başarmak ve yaşatmak, güçlendirip amacına ulaştırmak için bir dizi çetin görevin üstesinden gelmemiz gerekir. Ancak, ne denli zor olursa olsun, bunu başarmak zorundayız ve başaracağız.

Yabancı boyunduruğu altın da geçen uzun, acılı dönem ve yüzyıllardır süregelen mücadele deneyimi bize çok iyi öğretti ki, sömürgeci güçleri

bozguna uğratmak, halkımızı bir an önce kurtuluşa ulaştırmak için, yurtsever güçler arasında geniş ve sıkı bir birlik oluşturmak zorunludur. Şu veya bu konuya ilişkin görüş ayrılıkları, program farklılıkları, ortak bir çatı altında biraraya gelmeye, ortak amaçlar için birlikte savaşmaya engel değildir ve olmamalıdır. TEVGER'i oluşturan örgütler bu anlayıştan yola çıktılar. Onun safları, yurtsever güçlerin ortak amaçları için birlikte çalışmayı isteyen ve bunun gereklerini yapan tüm örgütlere açıktır. Biz, şu veya bu nedenle kuruluş aşamasında birliğe katılmayan örgütleri de, biran önce ona katılmaya ve güç vermeye çağırıyoruz. TEVGER'in safları tek tek Kürdistanlı devrimci ve yurtsever insanlara da açıktır. Mücadelemizin her yurtsever örgüt ve kişinin katkısına, enerjisine ihtiyacı var.

Tüm yurtsever örgütleri ve kişileri, birlikte yer almaya, ona omuz vermeye çağırıyoruz. Kimi önyargılar ve örgütsel rekabet duyguları, geçmişten kalan sürtüşmeler, birliğin önüne bir engel gibi konmamalı.

Gelin birlikte çalışalım, Kürdistan'ın kurtuluşu için güçlerimizi birleştirelim!

Sömürgeci Türk rejimi, iflas eden politikasında bugün hala ısrar ediyor; halkımızın varlığını ve haklarını tanımak istemiyor. Ne var ki, ulusal güçlerin yıldan yıla büyümekte olan mücadelesi karşısında daha da çaresiz kalacaktır. Halkımız, yüz yıllardır çekilen bunca acıya, verilen bunca kurbanı rağmen zorbalara boyun eğmedi, eğmeyecek. Savaşacağız ve kazanacağız. Tarih buna şahit olacak!

Çekilen acıların, dökülen ve daha da dökülecek olan kanların sorumlusu, barış içinde ve özgür yaşamak isteyen halkımız değil, bencil çıkarları için bu zalim politikayı izleyen sömürgeci güçlerdir, onlar olacaktır.

Tüm ilerici, barışsever insanlar,

Demokratik ve hümaniter kuruluşlar!

20. Yüzyılın son çeyreğinde, birkaç devlet arasında parçalanmış Kürdistan'da, bağımsız yaşamak isteyen koca bir ulusa karşı sömürgeci ve zorba güçlerin modern ordularla, uçak, tank ve toplarla, kimyasal silahlarla yürüttükleri kanlı yoketme savaşı karşısında sessiz kalmamalısınız.

Ala Rızgari

KUK-SE (Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları-Sosyalist Eğilim)

PARHÊZ (Kürdistan Yurtsever Güç Partisi)

PDK-RN (Kürdistan Demokrat Partisi- Ulusal Örgütü)

PPKK (Kürdistan Öncü İşçi Partisi)

PSKT (Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi)

ŞK (Kürdistan Devrimcileri)

YSK (Yekitiya Sosyalist a Kurdistan)

Kürt halkının yiğit...

Baştarafı s.3'te

da genç yaşta olmasına rağmen, Muhterem yoldaş kısa sürede Silvan birimindeki yurtsever hareketin önde gelen isimleri arasında yer aldı. 20 Aralık 1970'de Silvan'da kurulan DDKO'nun kurucu üyeliğini yapan ve yönetim kurulunda yer alan Muhterem yoldaş; T-KDP arasında meydana gelen ayrışmalar esnasında Dr. Şivan'ın başını çektiği sol kanata yer almıştı.

12 Mart 1971 darbesi yapıldığı zaman Irak Kürdistanı'na giderek (Bu sıralarda radyo ve gazetelerde, duvar afişlerinde kendisinin arandığı, ihbar edene yüklü miktarda para verileceği

sık sık ilan ediliyordu.) Dr Şivan, Çeko, Bruska, Necmettin Büyükkaya ve diğer bazı yoldaşlarıyla birlikte mücadeleye orada devam etti. Elde silah Irak'taki sömürgeci iktidara karşı savaştı.

1974'te "genel af" ilan edilmesi üzerine Türkiye Kürdistanı'na geri dönen Muhterem yoldaş burada aktif bir çalışmaya girişti. Yapılacak çok şey vardı. 1975'te Van kalesinde 1. Kongresini yapan partimizin örgütsel yapısını güçlendirmesi gerektiği saptanmıştı.

O'nu unutmayacak, halkımızın kurtuluş mücadelesinde yaşatacağız!

Orta-Doğu'dan Gorbaçov-Reagan...

Baştarafı s.12

Filistin halkı, kendi kaderini tayin ve bağımsız ulusal devletini kurma hakkına karşı hiç bir alternatifi kabul etmiyor.

İsrail'in tüm önlemleri, baskı, muhasara ve sınırdışı etme gibi çabaları direnişi engelleyemez ve FKÖ'nün tek ve yasal temsilci sıfatına alternatif oluşturamaz.

Direnış gösterdi ki, özellikle Filis-

tin halkının meşru haklarını gözetmeyen hiç bir kısmi çözüm kabul edilemez.

Bu gerçekler ışığında Ortadoğu bunalımına adil bir çözüm getirilmesi için görüşmenizin buna destek sağlamasını ümit ediyoruz.

Görüşmenizin başarılı geçmesini temenni ediyoruz.

Orta-Doğu ülkelerinin komünist ve işçi partileri ile ulusal kurtuluş örgütleri Reagan-Gorbaçov zirvesine, iki ayrı mektupla çağrıda bulundular.

Orta-Doğu'dan Gorbaçov-Reagan zirvesine çağrı

Mayıs 1988 sonlarında Moskova'da gerçekleşen Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov ile Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Ronald Reagan arasındaki Ortadoğu ulusal kurtuluş hareketleri, komünist ve ilerici parti ve örgütler, zirve toplantısına İran-İrak Savaşı ve Arap-İsrail sorunlarına adil bir çözüm bulma dileğini ileten iki mektup gönderdiler. Aşağıda tam metin olarak sunulan sözkonusu iki mektuba imza atan örgütler şun-

lardır: Yurtdışındaki Mısırlı Yurtseverler Topluluğu, Irak Komünist Partisi, Filistin Halk Kurtuluş Cephesi, Lübnan Komünist Partisi, Filistin'in Kurtuluşu için Demokratik Cephe, Ürdün Komünist Partisi, Mısır Komünist Partisi, Suriye Komünist Partisi, Filistin Halk Kurtuluş Cephesi-Ürdün Örgütü, Filistin'in Kurtuluşu için Demokratik Cephe-Ürdün Örgütü, Filistin Komünist Partisi, Suudi Arabistan Komünist Partisi, Filistin Halk Mücadele Cephesi, Po-

lisario, Irak Demokratik Topluluğu, Türkiye Komünist Partisi-Ortadoğu Örgütü, Türkiye Komünist Emek Partisi, Kürdistan Öncü İşçi Partisi, Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları-Sosyalist Eğilim, Kürdistan Demokratik Birliği, Bahreyn Ulusal Kurtuluş Cephesi, Irak Sosyalist Partisi, Umman Halk Kurtuluş Cephesi, Kürdistan Sosyalist Partisi-Irak(sadece 1. mektuba imza attı), Kürdistan Demokrat Partisi-Irak(sadece 1. mektuba imza attı).

"Uluslararası konferans öneriyoruz"

Yoldaş Mihail Gorbaçov SBKP Genel Sekreteri,
Sayın Ronald Reagan ABD Başkanı;

Moskova'da yapılan zirvenizin, uluslararası gerginliğin azaltılması, stratejik ve nükleer silahlarda indirim gidilmesi, silahlanmanın önüne geçilmesi, dünya barışının sağlanması, insanlığın ve dünyamızın yokedilmekten kurtarılması çabalarında başarılı olmasını temenni ederiz.

Zirvede bölgesel anlaşmazlıkların da görüşüleceğinden hareketle bölgemizin sorunlarının çözümünü yönünde bu mektubu ilginize sunuyoruz.

Ortadoğu bunalımına adil bir çözüm bulunması, bölgemizdeki gerginlik odağını ortadan kaldıracak gibi dünya barışına da hizmet edecektir.

Bunun için de İsrail'in işgal ettiği tüm topraklardan Gazze şeridi, Batı Şeria, Kudüs'ün Arap kesimi, Golan tepeleri, Güney Lübnan ve Sina'daki noktalardan geri çekilmesi gerekir. Böyle bir tutum adil bir çözümün yolunu açacaktır.

Moskova Zirvesi'nin Arap-İsrail anlaşmazlığının çözülebilmesi için BM Güvenlik Konseyi daimi üyesi ülkelerin, FKÖ'nün diğer ilgili taraflar gibi eşit bir şekilde katılacağı uluslararası barış konferansının toplanması çabalarının hızlandırılması ve pratik adımların atılması yönünde yeni girişimlerin yapılması yönünde kararlar alacağımızı ümit ederiz.

Filistin halkının meşru hakları için sürdürdüğü direniş 6. ayına girmiş bulunmaktadır.

Devamı s. 11'de

"İran-İrak savaşına adil bir çözüm"

Yoldaş Mihail Gorbaçov SBKP Genel Sekreteri,
Sayın Ronald Reagan ABD Başkanı;

Biz aşağıda imzaları bulunan parti ve ulusal kurtuluş hareketleri, dünyadaki tüm halklar ve siyasi güçler gibi Moskova'da yapılan zirvenize büyük bir önem veriyor ve başarılı geçmesini diliyoruz.

Uluslararası gerginliği azaltma, dünya barışını ve güvenliğini koruma, stratejik ve nükleer silahlarda indirim gidilmesi yoluyla silahlanma yarışını azaltma, gezegenimizin barış ve güvenliğini tehdit eden bölgesel anlaşmazlıkların çözümü yolunda uygun kararlara varmanızı ümit ederiz.

Sizlerin de bizi gibi 8. yılına girmiş olan İran-İrak savaşının, İran-İrak halklarına yolaçtığı zararları ve bu savaşın dünyamızdaki gerginlik odaklarından biri olduğunu idrak ettiğimiz kuşkusuzdur.

Ozellikle son dönemlerde kimyasal silahların kullanılması, uzun menzilli füzelerle şehir ve köylerin bombalanması insan kaybı ve ekonomik kayıplar açısından büyük tehlikeler arz ediyor.

Bizler sizden bu savaşın G. Konseyi'nin 598 sayılı kararı doğrultusunda, İran-İrak, bölge ve dünya halklarının çıkarına, her iki ülke halklarının kendi siyasi yönetimlerine kendi bağımsız iradeleriyle karar verme temelinde hemen son bulması için yardımcı olmanızı ve ciddi çaba sarfetmenizi diliyoruz.

Bu savaşın son bulması, dünya barışını sağlama çabalarına hizmet edeceği gibi dünyadaki gerginliği kaldırmış olacaktır.

Takdirlerimizi kabul ediniz.